

مولفه‌های همزیستی مسالمت‌آمیز در جهان اسلام

گروه علمی جامعه‌شناسی صلح انجمن جامعه‌شناسی ایران نشست «مولفه‌های همزیستی مسالمت‌آمیز در جهان اسلام» را با حضور سیدجواد میری، سیدفرید العطاس و حسن امیدوار برگزار می‌کند. این نشست دوشنبه ۶ دی از ساعت ۱۶ تا ۱۸ در سالن شریعتی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران برگزار می‌شود.

سی و هفتمین درس گفتار اندیشه و عمل

سی و هفتمین درس گفتار اندیشه و عمل با موضوع «موسی صدر و میدان نبردهای چندجانبه» با سخنرانی سوسن شریعتی برگزار می‌شود. این درس گفتار دوشنبه ۶ دی از ساعت ۱۶ تا ۱۸ در محل موسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر به نشانی شمال میدان هفت‌تیر، کوچه شهید شریعتی، جنب مسجدالرضا، پلاک ۱۰، واحد دو برگزار می‌شود.

کارگاه تربیت مربی فلسفه برای کودکان و نوجوانان

گروه پژوهشی فلسفه برای کودکان و نوجوانان (فبک) پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، کارگاه آموزشی تربیت مربی فلسفه را برای کودکان و نوجوانان با تدریس مهرنوش هدایتی، روح‌الله کریمی، ملیحه راجی، سعید ناجی، حامد صفایی‌پور و حسین شیخ‌رضایی برگزار می‌کند. این دوره هشتام تا دهم دی از ساعت ۹ تا ۱۸ برگزار می‌شود.

چگونگی اسلامی‌سازی علوم انسانی

کرسی علمی ترویجی «چگونگی اسلامی‌سازی علوم انسانی» توسط مرکز مطالعات بینارشته‌ای در قم برگزار خواهد شد. در این کرسی علمی علیرضا پیرزومند، محمد فتحعلی‌خانی و علی عباسی حضور خواهند داشت. این کرسی دوشنبه ۶ دی از ساعت ۱۳ تا ۱۵ در سالن فرهنگ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار خواهد شد.

درباره مائو تسه تونگ

مردی که نترسید و غرق نشد

طبقه کارگر آن اندازه وسیع نبود که توان صورت‌دادن انقلاب کمونیستی را داشته باشد. در کشورهای آسیایی، به‌ویژه در چین، برای ایجاد یک انقلاب توده‌ای مارکسیستی باید روی دهقانان حساب کرد. اما مائو برخلاف بسیاری از نظریه‌پردازان تلاش کرد نظریه خویش را به شکل عملی انجام دهد. درتصفیه کمونیست‌ها توسط حکومت چیانگ کایچک، مائو فرصت مناسب برای پیاده کردن تئوری خود را یافت. او شورش دهقانان علیه تصفیه حزب کمونیست را به راه انداخت و هرچند این حرکت شکست خورد اما زمینه‌های اتفافی بزرگ‌تر در سال‌های بعد را به وجود آورد. اما آنچه نجات‌دهنده کمونیست‌ها شد، حمله ژاپن به چین بود که باعث شد کمونیست‌ها از نابودی نجات پیدا کنند. با شکست ژاپن در جنگ دوم جهانی، مائو تونگ به فرد اول حزب کمونیست چین و قهرمان مقاومت در برابر ژاپن تبدیل شد. با همه این اوصاف و جنگ‌های داخلی بالآخره در اول اکتبر ۱۹۴۹ مائو اعلامیه تاسیس جمهوری خلق چین را در میدان تیان من خواند و حکومتی مارکسیستی در نقطه دیگری از جهان تشکیل شد.

صد گل، جهش بزرگ به پیش و...

در طول سال‌های ابتدایی حکومت کمونیست‌ها بر چین هرچند که تلاش فراوانی برای تبدیل ویرانه چین پس از ۱۰ سال جنگ انجام شد اما درنهایت مائو به این نتیجه رسید که با یک مشی دموکراتیک نمی‌توان حکومت کرد. هرچند که او حرکاتی چون «صد گل» - همراه ساختن طبقه بورژوازی شهری با انقلاب - و «جهش بزرگ به پیش» - جهش بزرگ در میزان تولیدات کشاورزی و محصولات صنعتی - را به راه انداخت اما درنهایت هریک از این حرکت‌ها با کشته شدن و بازداشت صدها هزار نفر همراه شد. همین حرکات باعث شد قدرت مائو به تدریج روی افول گذارد و انتقادات از او تندتر نشود اما مائو با طرح ریزی «انقلاب فرهنگی» چنان‌به تصفیه بزرگ در حزب کمونیست دست زد که طول دهه (۱۹۶۶-۱۹۶۶) که مائو درگذشت، تأثیرات آن برقرار ماند. مائو با تشکیل «گارد‌های سرخ» که متشکل از جوانان و نوجوانان بود، شرایطی را به وجود آورد که در چین وحشت بزرگی از او به جا ماند.

رهبر اسطوره‌ای

مائو امروز در چین همچنان به‌عنوان یک رهبر اسطوره‌ای شناخته می‌شود. مردی که سیاست‌های امروز چین نیز برگرفته از عقاید او دانسته می‌شود. مائو مردی بود که در طول زندگی دچار فراز و نشیب‌های فراوانی شد اما به راستی و مانند آنچه تایم گفته بود، هرگز هم غرق نشد. مائو در سال‌هایی که بر چین حکومت کرد، مسیب مرگ میلیون‌ها نفر شد اما یکی از بزرگ‌ترین خصوصیات او این بود که پس از مرگش نیز همچنان با همه کارهایی که کرد رهبری اسطوره‌ای باقی ماند.

مائو تسه دونگ در سال‌های پایانی عمر

به بهانه ۸۲ سالگی غلامحسین ابراهیمی دینانی

عقل‌گرایی در زمانه عسرت خردورزی

۵ دی ماه سالروز تولد غلامحسین ابراهیمی دینانی است

فلسفی در جهان اسلام» بهترین اثر او در این رابطه است. دینانی در قامت یک اندیشمند با مشخصه عقل‌گرا بودن شهرت دارد. او در تمام ساحت‌های دفاع از عقل را در اولویت قرار می‌دهد. او معتقد است: «تا عقل نباشد ادراکی پدید نمی‌آید.» او همه چیز را از زاویه دید عقل می‌نگرد؛ حتی عرفان را، از این رو کتابی می‌نویسد با عنوان «دفتر عقل و آیت عشق» که جایگاه عقل در حکمت و فلسفه را نشان می‌دهد. ابراهیمی دینانی از اولین افرادی است که در ایران هم تحصیلات بالای حوزوی دارد و هم تحصیلات بالای دانشگاهی، این ویژگی از او یک فرد مسلط در احاطه و تسلط به مباحث فلسفه اسلامی ساخته است.

فلسفه اشراق یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها و البته دوست‌داشتنی‌های فلسفی دینانی است. او که به واسطه هانری کربن و دلمشغولی‌های او به صورت ضمنی در جوانی با مکتب اشراق آشنا می‌شود، تلاش می‌کند روی این مکتب سرمایه‌گذاری کرده و مطالعاتش را هد فمند، صرف پرداختن و روشن کردن وجوه تاریخی در این مکتب کند. کتاب «شعاع اندیشه و شهود در فلسفه سهروردی» حاصل تلاش او است. دینانی معتقد است «سهروردی هم در زمان حیاتش مظلوم واقع شده است و هم پس از شهادتش». او معتقد است حوزه و دانشگاه به شدت نسبت به او و آثارش کم‌توجه بوده است.

ابراهیمی دینانی را اگر فیلسوف بدانیم؛ اما می‌توانیم او را یکی از تأثیرگذارترین افراد حاضر در توجه به اندیشه و فلسفه اسلامی بدانیم. او همچنان کلاس برگزار می‌کند و می‌نویسد و هنوز باعث جذب جوانان برای پرداختن و مطالعه فلسفه اسلامی است.

غلامحسین ابراهیمی دینانی را می‌توان از معدود افرادی دانست که به فلسفه اسلامی آنگونه که باید پرداخته است. او به سراغ اندیشمندان و فیلسوفانی می‌رود که با وجود بزرگی اندیشه‌هایشان در سال‌های اخیر مورد کم‌توجهی و بی‌مهری واقع شده‌اند. از مهم‌ترین فیلسوفانی که دینانی تلاش زیادی را صرف زنده کردن اندیشه‌هایش کرده است، سهروردی و البته مکتب اشراق او است.

دینانی در حالی وارد هشتادوسومین سال حیاتش می‌شود که به‌عنوان یکی از چهره‌های شاخص در حوزه اندیشه و فلسفه اسلامی شناخته می‌شود. او در منظم و مکتوب کردن تاریخ فلسفه اسلامی قدم‌های ارزشمندی برداشته که حاصل آن کتاب «قواعد کلی در فلسفه اسلامی» است. با اینکه نزدیک به ۴۰ سال از تدوین و انتشار این کتاب می‌گذرد، او همچنان این اثر را محبوب‌ترین اثر خودش در این حوزه می‌داند. گرچه شیوه نگارش تاریخی او با نقدهایی همراه است اما این اثر را می‌توان یکی از اولین قدم‌ها در ایران برای منظم و روشن کردن داده‌های فلسفه اسلامی به حساب آورد.

آثار دینانی در حوزه فلسفه اسلامی که منجر به زنده کردن ریشه‌های فکری ایران باستان می‌شود، بسیار است. او در قالب ماجرا به شرح و بررسی اندیشه‌های تاریخ اسلامی می‌پردازد که کتاب «ماجرای فکر

زهرا سلیمانی اقدم

خبرنگار گروه اندیشه

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

پهلو در روز

قفسه

ارج‌نامه احمد احمدی منتشر شد

فیلسوف نظر و عمل

نیمه آذر ۱۳۹۵ مراسم نکوداشت عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس سازمان سمت احمد احمدی در سالن شهید مطهری دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد. مراسمی که با حضور استادان فلسفه و مسئولان کنسوری برگزار و در آن درباره وجه مختلف شخصیت احمد احمدی نکات مختلفی گفته

شد. یکی از اتفاقات مهم این مراسم در کنار سخنرانی‌ها، رونمایی از کتاب «فیلسوف نظر و عمل» بود. کتابی که ارج‌نامه احمد احمدی است و به همت موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه و دانشگاه تربیت مدرس آماده‌سازی شده است. این کتاب که جلد ششم از مجموعه آثار مفاخر حکمت و فلسفه ایران است، اکنون از سوی انتشارات موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران منتشر شده و دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. این کتاب که مقدمه آن به قلم عبدالحسین خسروپناه، رئیس موسسه حکمت و فلسفه نوشته شده، شامل پنج بخش با عنوان‌های «درباره فیلسوف نظر و عمل»، «افکار استاد احمدی»، «مقالات تقدیمی به استاد»، «گفت‌وگو با استاد» و «کارنامه پژوهشی استاد» است. از مهم‌ترین افرادی که در این ارج‌نامه از آنان مطالبی منتشر شده می‌توان به رضا داوری اردکانی، محسن جهانگیری، سیدمصطفی محقق داماد، شهبان اعوانی، علی اوجوبی و حسینعلی قبادی نام برد. این کتاب «فیلسوف نظر و عمل» در ۵۱۶ صفحه با قیمت ۳۰ هزار تومان توسط انتشارات موسسه حکمت و فلسفه منتشر شده است.

کیوسک

فقه» منتشر شد

کاوشی نو در فقه اسلامی

شماره ۸۱ فصلنامه علمی-پژوهشی «فقه» (کاوشی نو در فقه اسلامی) مربوط به پاییز ۱۳۹۵ منتشر شد. این فصلنامه که به‌عنوان فصلنامه علمی-پژوهشی شدن با چند شماره تاخیر منتشر شده شامل ۶ مقاله است. «نقش عدالت در فرآیند

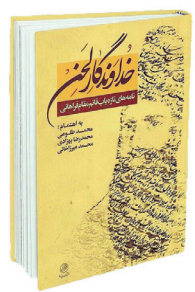
استنباط اول و دوم» نوشته ابوالقاسم علی‌دوست، «بررسی حکم شرعی رفتار حکومت در جمع آوری اطلاعات از حوزه حریم خصوصی اشخاص» نوشته حسینی علی اکبریان، «تأثیر مرگ قاتل عمد بر مجازات» نوشته اسماعیل آقابابایی بنی، «نگرشی تاریخی-تحلیلی به مرجحیت مخالفت با عامه در متون فقه امامیه و تاملاتی در آن» نوشته عطیه علیزاده نوری، محمدتقی فخلعی و حسین صابری، «فرضیه‌ای درباره حمل روایات بر تقیه از منظر شیخ طوسی» نوشته سیدمحمد کاظم مددی‌الموسوی و «بازخوانی ساختار دانش فقه ناظر به اقتضات معاصر» نوشته امین کرباسی‌زاده عناوین مقالات این شماره را تشکیل می‌دهند. علی‌دوست در مقاله «نقش عدالت در فرآیند استنباط اول و دوم» عدالت را از کهن‌ترین مفاهیمی می‌داند که بشهر با آن آشنا است و در زندگی روزمره او بسامد چشمگیری دارد و در خصوص دینی به عنوان یکی از مقاصد اولیه انبیای الهی از آن یاد شده است.

مقاله «بررسی حکم شرعی رفتار حکومت در جمع آوری اطلاعات از حوزه حریم خصوصی اشخاص» حفظ امنیت و مصالح جامعه را بررسی می‌کند و کرباسی‌زاده در مقاله «بازخوانی ساختار دانش فقه ناظر به اقتضات معاصر» به بحث درباره آنچه فقیهان در طول تاریخ اسلام برای چنین مسائلی فقهی در کنار یکدیگر و طرح نظام‌مند دانش فقه، شیوه‌های کم‌بیش متفاوتی در پیش گرفته‌اند، می‌پردازد. این شیوه‌ها که چگونگی دسته‌بندی مسائل فقهی را مشخص می‌سازند، ساختارهای دانش فقه خوانده می‌شوند. این مقاله می‌کوشد با بررسی ساختارهای مطرح در علم فقه، ساختار جدیدی را با توجه به اقتضات زمانه و مسائل جدید فقهی عرضه کند. بدین منظور پس از تعریف ساختار علم فقه و اهمیت این بحث، ابتدا گزارشی اجمالی از ساختارهای موجود فقه شیعی بیان و سپس نقش‌های این ساختارها بررسی شده است. آنگاه مباحث موضوع، قلمرو و هدف علم فقه به عنوان مبانی نظری ساختار پیشنهادی مورد دقت قرار گرفته و سپس ساختار پیشنهادی طرح شده است. فصلنامه علمی-پژوهشی «فقه» (کاوشی نو در فقه اسلامی) وابسته به پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی به سردبیری سیف‌الله صرامی و صاحب امتیازی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم منتشر شده است.

کتابخانه

نگاهی به کتاب «خداوندگار لحن»

نامه‌های تازه‌یاب قائم‌مقام فراهانی

یافت و به همین جهت قائم‌مقام به «صاحب سبک بودن» شهرت پیدا کرد. یکی از ویژگی‌های این کتاب آن است که در باب اندیشه‌های سیاسی قائم‌مقام نیز بحث می‌کند. در سرمدسخن کتاب می‌خوانیم که نویسندگان معتقدند در این باب هم درست و اغراق شده زیاد گفته شده و شاهد مثال تحلیلگران هم چندین و چند نامه‌ای است که در مدت قائم‌مقام موجود است و از خطی و ربطی سیاسی در ذهن و بیان قائم‌مقام پرده برمی‌دارد؛ می‌شود آنها را تکرار کرد اما نباید فراموش کرد که قائم‌مقام در آن‌ها از زمانه نبوده و در سنت خانوادگی منشی‌ها و مستوفیان ایرانی تربیت شده است. نویسندگان معتقد هستند آنچه به نام قائم‌مقام در تاریخ شهره شده حاصل حکایتی هزارساله است که او نیز در امتداد آن قرار گرفته‌ها با کیاست آنان در قالب نامه در آورده است. هر چه که هست کتابی از نامه‌های تازه‌یاب قائم‌مقام می‌تواند دستمایه تحقیقات بیشتری درباره این چهره دوران قاجار باشد. این کتاب در ۱۲۸ صفحه و با قیمت ۱۳ هزار تومان منتشر شده است.